

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
81 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2021

Наукове видання

Збірник тез доповідей 81 наукової конференції викладачів академії
27 – 30 квітня 2021 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 14 від 27-29.04.2021 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор
Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії: Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор
Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., доцент
Іоргачова К.Г., д.т.н., професор
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., проф.
Косой Б.В., д.т.н., професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д.т.н., професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д.е.н., професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент
Станкевич Г.М., д.т.н., професор,
Савенко І.І., д.е.н., професор,
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Хобін В.А., д.т.н., професор,
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Черно Н.К., д.т.н., професор

За площею земель, зайнятих під органічне виробництво, Україна серед країн Європи займає 11 місце. В Україні функціонує 12 іноземних та 1 український сертифікаційні органи – Органік стандарт.

На світовому ринку конкурентами українських виробничих підприємств у сфері органічної продукції вважається наступні країни: Індія, Казахстан, Китай, Молдова, Польща, Росія, Румунія, Сербія, Туреччина, Швеція та інші. Наприклад, Швеції у 2019 р. стала експортером органічних зернових після багатьох років імпорту. Відповідно, державні органи багатьох країн почали приділяти певну увагу для впровадження заходів, спрямованих на стимулювання розвитку ринку виробництва та реалізації органічної продукції.

Розглянувши основні світові тенденції розвитку і ведення органічного виробничого на підприємствах зарубіжних країн, можна виділити основні шляхи удосконалення вітчизняного ринку органічного землеробства, розвиток якого напряму залежить від синергії зусиль держави та товаровиробників, а саме:

- упроваджувати у виробництво інноваційні технології вирощування органічної продукції;

- забезпечувати подальше виробниче підприємство органічної продукції за рахунок власного вирощування сировини (кормів для тваринництва, органічних добрив для рослинництва);

- встановити квоти на ціни для виробничого підприємства органічної продукції;

- розробити систему дотацій для виробничого підприємства;

- впровадити програму підтримки сертифікації продукції;

- поширювати інформацію про постачальників органічної сировини;

- поширювати інформацію для населення щодо важливості споживання органічної продукції – вживати заходів щодо підвищення кваліфікації виробників органічної продукції.

Отже, виробництво органічної продукції є пріоритетним напрямом розвитку у сільському господарстві, яке дозволяє реалізувати концепцію збалансованого розвитку агросфери за рахунок соціально-економічної і природно-ресурсної збалансованості. Головною метою розвитку цього сектору є забезпечення суспільства безпечними та якісними продуктами харчування, оздоровлення нації, а також збереження та покращення стану навколишнього природного середовища.

Література

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Гуменюк Г.Д. Органічне виробництво в світі – історія розвитку та сучасний стан (огляд) / Г.Д. Гуменюк, О.В. Баджурак, О.К. Ляшенко // Біоресурси і природокористування. – 2010. – Т. 2. – № 3/4. – С. 56-62.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ

**Савенко І.І. д.е.н., професор, Седіков Д.В., аспірант
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Функціонування суб'єктів господарювання не можливе без виконання логістичних операцій. Логістичні операції, як первинні елементи систем забезпечення матеріальними ресурсами, представлені в різних функціональних областях: закупівлі, виробництві, дистрибуції, транспортуванні, зберіганні, інформаційному, фінансовому та сервісному обслуговуванні. Існують різні визначення дефініції «логістичні витрати», однак приведемо наступне: це частина загальних витрат, понесених підприємством при логістичному забезпеченні створення цінностей у вигляді готової продукції чи послуги, і які покупець згоден і в змозі компенсувати через купівлю, вважаючи дану цінність для себе важливою [1].

Здійснення логістичних операцій потребує певних витрат. Враховуючи, що дані операції здійснюються в сфері логістики – їх класифікували, як логістичні витрати. Доля логістичних витрат у загальних витратах підприємств залежить від ряду факторів: рівня організації виробництва та розподілу окремого підприємства, виду галузей, країн та регіонів.

Дослідження науковців показали, що в Україні найбільша частка логістичних витрат зафіксована в харчовій галузі і складає до 30 % від обігу, в той час як в машинобудуванні до 10 %. Загалом по світу середні логістичні витрати у відсотковому відношенні до ВВП складають 13,8 % [2].

Узагальнене дослідженням логістичних витрат можна провести за структурою логістичних функцій та видами поелементних витрат (табл. 1).

Таблиця 1 – Структура логістичних функцій за видами витрат (поелементно)*

Логістичні функціональні області	Види витрат поелементно					
	Матеріальні	На оплату праці	На соціальне відрахування	Амортизація	Інші операційні витрати	Інші витрати
Закупівля	A1	B1	C1	D1	E1	C1
Виробництво	A2	B2	C2	D2	E2	C2
Дистрибуція	A3	B3	C3	D3	E3	C3
Транспортування	A4	B4	C4	D4	E4	C4
Зберігання	A5	B5	C5	D5	E5	C5
Управління запасами	A6	B6	C6	D6	E6	C6
Фінансове обслуговування	A7	B7	C7	D7	E7	C7
Інформаційне обслуговування	A8	B8	C8	D8	E8	C8
Сервісне обслуговування	A9	B9	C9	D9	E9	C9
У % за видами витрат	A	B	C	D	E	C

*розроблено авторами із використанням джерел

Дослідження витрат в рамках логістичних функціональних областей дає можливість визначити логістичні функції, які мають найбільшу питому вагу у формуванні собівартості продукції на прикладі олієдобувних заводів України (табл. 2).

Таблиця 2 – Усереднена структура витрат на виробництво продукції, %

Елементи операційних витрат	Група підприємств за обсягами переробки (тис. тонн)			
	1: до 100	2: 100-200	3: 200-300	4: більше 300
Матеріальні витрати	87,2	68,20	62,95	61,13
Витрати на оплату праці	3,3	11,25	14,28	14,78
Витрати на соціальні потреби	1,3	4,06	7,10	7,24
Амортизація основних фондів	2,2	10,01	11,10	11,32
Інші операційні витрати	6,0	6,48	4,57	5,53
Всього	100,00	100,00	100,00	100,00

Як видно із таблиці, величини елементів операційних витрат змінюються в залежності від обсягів переробки насіння (фактично від потужностей підприємств). Так істотний вплив

на формування собівартості продукції мають матеріальні витрати та витрати на оплату праці в сумі з витратами на соціальні потреби.

Незважаючи, що означені елементи операційних витрат відносяться до постійних, характер їх змін різний. Матеріальні витрати зі збільшенням обсягів переробки насіння суттєво зменшуються, що пояснюється ефектом масштабності, а витрати на оплату праці разом із витратами на соціальні потреби збільшуються (пояснюється зростанням чисельності зайнятих у виробництві працівників). Амортизаційні витрати збільшуються. Це пояснюється збільшенням вартості основних фондів і відповідно ростом амортизаційних відрахувань. Інші операційні витрати зменшуються, тут спрацьовує ефект масштабності.

Загальний висновок дослідження показує, що аналіз узагальнених витрат не дає повної оцінки, щодо прийняття управлінських рішень.

Виходом з положення є дослідження елементів операційних витрат у розрахунку на тонну переробленої продукції, що дасть змогу приймати ефективні управлінські рішення направлені на оптимізацію логістичних витрат.

Література

1. Савенко І.І., Седіков Д.В. Логістичний менеджмент, як інструмент оптимізації логістичних витрат. Економіка харчової промисловості. – 2020. – Т. 12, вип. 3. – С. 42-51.
2. Сумець О.М. Логістичні витрати підприємств олійно-жирової галузі: формування та оцінювання : монографія. – Харків: Вид-во НУА, 2017. – 243 с.

ІННОВАЦІЙ – ШЛЯХ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ЛЮДСТВА ПРОДУКТАМИ ХАРЧУВАННЯ

**Савенко І.І. д.е.н., проф., Седікова І.О., д.е.н., проф.
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Боротьба з голодом та забезпеченням продуктами харчування на всіх етапах еволюції людства: збирання, мисливства, рибальства, одомашнення диких тварин, окультурення диких злаків, винахід примітивних засобів обробки землі, від натуфійської цивілізації і до сьогоднішніх днів, виступає не чим іншим, як інноваціями. Слід відмітити, що світ не вирішив проблеми забезпечення людства продуктами харчування [1]. Навпаки, кількість людей у світі, які потерпають від голоду та хронічного недоїдання постійно зростає. Кожен дев'ятий мешканець Землі голодує. В той же час велика кількість населення страждає від ожиріння.

Основними напрямками ліквідації голоду виступають: збільшення обсягів виробництва продуктів харчування та скорочення кількості харчових відходів. Згідно з даними Продовольчої і сільськогосподарської організації ООН, до 2050 року підприємства харчової промисловості повинні виробляти на 60 % більше продуктів харчування, щоб забезпечити їжею прогнозоване збільшення населення Землі до 9 млрд. людей [2].

Харчова промисловість годує весь світ, але при цьому створює безліч проблем. Згідно з інформацією Інституту світових ресурсів у Вашингтоні, чверть світових викидів вуглекислого газу припадає на підприємства харчового сектора. Крім того, харчова промисловість споживає 70 % світового обсягу видобутку прісної води, а 37 % всіх земель використовуються для потреб сільського господарства. До основних завдань належить також скорочення кількості харчових відходів в процесі виробництва продуктів харчування і їх транспортування до кінцевого споживача. Скорочення кількості харчових відходів можна досягти шляхом використання їх в якості вторинної сировини. Шлях продуктів харчування від виробника до споживача фрагментований та не оптимізований: 32 % псується при

СЕКЦІЯ «МЕНЕДЖМЕНТ І ЛОГІСТИКА»

ДОСЛІДЖЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ СТРАТЕГІЙ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВ	
Агєєва І.М.....	298
РОЛЬ ЗАКОНУ «ІНФОРМОВАНOSTІ-ВПОРЯДКОВАНOSTІ» У ФОРМУВАННІ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ КОМУНІКАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА	
Агєєва І.М., Дьяченко Ю.В., Коренман Є.М.....	300
ІННОВАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ	
Асауленко Н.В.....	301
ІНСТРУМЕНТАРІЙ ПЛАНУВАННЯ – СКЛАДОВІ СИСТЕМИ КОНТРОЛІНГУ НА ХАРЧОВИХ ТА ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	
Відоменко І.О., Гордієнко Л.Л., Леонова Л.Є.....	303
УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ЛОГІСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Брюшкова Н.О.....	305
ІВЕНТ-МЕНЕДЖМЕНТ ЯК СПЕЦИФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З УПРАВЛІННЯ ЗАХОДАМИ	
Дьяченко Ю.В., Коренман Є.М.....	307
ПІДХОДИ ЩОДО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	
Дурбалова Н.І.....	309
ПЕРСОНАЛЬНИЙ БРЕНД МЕНЕДЖЕРА, ЯК СКЛАДОВА ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ	
Козак К.Б., Гамурар І.О.....	310
ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКОЇ НАУКИ В УКРАЇНІ	
Корсікова Н.М., Левчук Ю.С.....	312
MEDICAL SECRET AS AN IMPORTANT COMPONENT OF HUMAN SOCIAL PROTECTION IN THE CONDITIONS OF THE COVID-19	
Muzhailo V.D., Muzhailo S.V.....	315
УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ І ЕФЕКТ ФРЕЙМІНГУ	
Пурцхванідзе О.В., Колеснікова К.С.....	318
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ	
Ринкова А.А.....	319
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ	
Савенко І.І., Седіков Д.В.....	320
ІННОВАЦІЙ – ШЛЯХ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛЮДСТВА ПРОДУКТАМИ ХАРЧУВАННЯ	
Савенко І.І., Седікова І.О.....	322
ВПЛИВ ФАКТОРІВ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ НА РІВЕНЬ ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ	
Удовиня О.Ф.....	324
ЗЕРНОЗБЕРІГАЮЧА ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ	
Ткачов В.А.....	326

СЕКЦІЯ «ОБЛІК І АУДИТ»

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ ТА ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ: ЗМІНИ ТА НОВОВВЕДЕННЯ	
Іванченкова Л.В., Скляр Л.Б.....	328
ОБЛІК ТА ЗВІТНІСТЬ ЯК ПОТУЖНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	
Іванченкова Л.В., Ткачук Г.О., Скляр Л.Б., Іванченков В.С.....	330
ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ: ПІДХОДИ, ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ	
Іванченкова Л.В.....	332
ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	
Баранюк Х.О.....	334
АНАЛІЗ, ОБЛІК ТА АУДИТ ЯК СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ПЕРСИСТЕНТНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	
Купріна Н.М.....	336
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА І ДОСТУПНІСТЬ ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ	
Євтушевська О.О.....	338
СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЇ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ І ДОХОДУ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ)	
Ощепков О.П., Магденко С.О.....	339